

Centrum Edukacji Artystycznej
ul. Brzozowa 35
00-258 Warszawa

Warszawa, dnia 23 marca 2013 r.

RAPORT Z EWALUACJI ZEWNĘTRZNEJ PROBLEMOWEJ

Podstawa prawna: § 9 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. Nr 168 poz. 1324)

- A. Społeczna Szkoła Muzyczna I stopnia w Tymbarku; 34 – 650 Tymbark 249
(nazwa i siedziba szkoły/placówki)
- B. Halina Waszkiewicz - Rosiek
(imię i nazwisko dyrektora szkoły)
- C. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie – specjalistycznej jednostki nadzoru z siedzibą przy ul. Brzozowej 35; 00-258 Warszawa
(nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny)
- D. Samodzielne Koło Terenowe nr 99 Społecznego Towarzystwa Oświatowego ; 34 – 650 Tymbark 249
(nazwa i siedziba organu prowadzącego)
- E. Maria Len, Eleonora Kujawa – Stebel - wizytatorzy Centrum Edukacji Artystycznej
(imię i nazwisko osoby przeprowadzającej ewaluację)
- F. upoważnienie nr 14 /E/ /2013 i nr 15 /E/ /2013 z dnia 13 lutego 2013 roku
(data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia ewaluacji)

Zakres ewaluacji:

**. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ, WYCHOWAWCZEJ I
OPIEKUŃCZEJ ORAZ INNEJ DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ SZKOŁY LUB
PLACÓWKI
(obszar I)**

Zastosowane metody i techniki zbierania danych, narzędzia badania :

- x wywiad z dyrektorem,
- x analiza dokumentacji,
- x ankieta dla nauczycieli,
- x wywiad grupowy z nauczycielami,
- x ankieta dla uczniów,
- x wywiad grupowy z uczniami,
- x ankieta dla rodziców,
- x wywiad grupowy z rodzicami
- x wywiad z pracownikiem niepedagogicznym
- x wyniki ewaluacji wewnętrznej szkoły

- x **obserwacja zajęć – kształcenie słuchu, chór ,fortepian skrzypce, wiolonczela, zespoły kameralne (duety, tria, kwintet)**
- x **obserwacja szkoły**

Krótką charakterystyka szkoły

Spółeczna Szkoła Muzyczna I stopnia w Tymbarku została powołana w roku 1990 z inicjatywy rodziców przy współpracy Zarządu Głównego STO. Uprawnienia szkoły publicznej uzyskała w 1994 roku. Będąc jedyną szkołą artystyczną w tej małej miejscowości przyjęła rolę ośrodka edukacji kulturalnej w środowisku lokalnym. Organem prowadzącym szkołę muzyczną jest Samodzielne Koło Terenowe nr 99 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Warszawie. Szkoła mieści się w dawnym budynku Domu Kultury będąc wspólnie z Ogniskiem Muzycznym jedynymi użytkownikami tego dużego obiektu (z salą koncertową na ok.200 miejsc). W tygodniu zajęcia odbywają się też w Mszanie Dolnej (ok.20 km od Tymbarku) ze względu na dojeżdżających z okolicznych miejscowości uczniów. Obecnie szkoła kształci 80 dzieci – 57 uczniów w cyklu 6-letnim oraz 23 uczniów w cyklu 4-letnim, w 7 specjalnościach (fortepian, akordeon, skrzypce, wiolonczela, flet, klarnet, saksofon).W szkole zatrudnionych jest 11 nauczycieli (są to absolwenci szkoły lub osoby znające szkołę) z pełnymi kwalifikacjami, którzy stanowią zintegrowaną, zaangażowaną i ściśle ze sobą współpracującą grupę pedagogów. Kadra to 50% nauczycieli dyplomowanych i 25% mianowanych. Ich staż pracy najliczniej kształtuje się w przedziale 11-20 lat (37,5 % ankietowanych), a 25% w przedziale 1-3 lata. Szkoła zapewnia uczniom warunki twórczego rozwoju. Kreatywność nauczycieli w zakresie własnych metod nauczania i wychowania przekłada się na postawę, motywację i zaangażowanie uczniów.100% pedagogów mieszka poza Tymbarkiem, a dla 80 % nie jest to ich jedyne miejsce pracy. Dyrektor jest motorem działania szkoły, co podkreślali wszyscy respondenci. Każdy uczeń od pierwszej klasy uczestniczy w zajęciach zespołu kameralnego realizując różnicowany repertuar uzależniony od umiejętności i składu grających. Każdy nauczyciel prowadzi tego typu zajęcia. Od początku istnienia szkoły w ofercie znajdują się też zajęcia z języka angielskiego prowadzone w 2-3-osobowych grupach, co umożliwi grającym aktywne uczestnictwo w warsztatach i kursach za granicą. Nauczyciele uwzględniają w swojej pracy oczekiwania i opinie uczniów, co skutkuje indywidualnym i różnicowanym doborem repertuaru. W szkole stosowane są różne sposoby motywowania i wspierania ucznia poprzez nagradzanie i chwalenie za każdy, najmniejszy sukces, na miarę jego możliwości. Pedagodzy współdziałają i wspomagają się wzajemnie w organizowaniu i tworzeniu procesów edukacyjnych. Obowiązkowe zajęcia realizowane są zgodnie z ramowym planem nauczania. Szkoła funkcjonuje 5 razy w tygodniu w godzinach popołudniowych oraz w soboty przed południem. W szkole znajduje się wspólne miejsce przebywania uczniów i rodziców (świetlica- dawny klub ośrodka kultury), które pełni również rolę sali dydaktycznej i miejsca publicznych występów uczniów (chór, zespoły). Uczniowie uczęszczający do Społecznej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tymbarku w większości dojeżdżają na zajęcia z okolicznych miejscowości (65 % ankietowanych). Bywają także przypadki pokonywania 40 kilometrowych odległości. Z tego powodu szkoła stara się dostosować tygodniowe rozkłady zajęć do możliwości komunikacyjnych uczniów.

Szkoła nie dysponuje dużym instrumentarium – posiada 1 fortepian, 12 pianin, klawesyn, fortepian elektryczny, 2 wiolonczele, 5 małych skrzypiec, instrumentaria Orffa. Ale każdy uczeń posiada własny instrument. Nauczyciele na zajęciach korzystają z podstawowych pomocy dydaktycznych (tablice, sprzęt audio – wideo). Od początku istnienia szkoły muzycznej kształciło się w niej do dnia dzisiejszego ok. 300 uczniów – w tym 111 absolwentów. Z tego 70 uczniów kontynuowało dalszą naukę w SM II stopnia i 47 z powodzeniem ukończyło ten etap kształcenia. Aż 27 uczniów stało się studentami AM. W szkole brak jest przypadków skreślenia z listy uczniów ze względu na wyniki w nauce. Przypadki rezygnacji z nauki mają miejsce tylko na koniec roku szkolnego i to zwykle ze względów finansowych. Należy podkreślić, że uczniowie szkoły pochodzą z wielodzietnych rodzin (od 3 do 9 –ciorga dzieci w rodzinie), gdzie kształcenie muzyczne jest kontynuowane poprzez rodzeństwo. Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach, które dostosowane są do ich potrzeb i zainteresowań. Młodzież doskonali w szkole swoje umiejętności organizacyjne, uczy się samodzielności, współpracy w zespole, wzajemnego szacunku i tolerancji. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, wiedzą jakie zachowania są od nich oczekiwane. Współpraca z rodzicami układa się bardzo dobrze – uczestniczą aktywnie we wszystkich działaniach szkolnych. Bardzo wysoka ocena współpracy rodziców z Dyrektorem szkoły i organem prowadzącym została nagrodzona nagrodą ALCUIN AWARD w Brukseli nadawana przez EPA w Belgii. Szkoła poprzez dużą aktywność koncertową (rocznie ok. 80 występów zewnętrznych i ok. 30 koncertów na rzecz gminy) oraz działalność artystyczną (motto szkolne - każdy uczeń na estradzie) eliminowane jest uczucie tremy, wzmacniana osobowość dziecka oraz kształtowany jest jego charakter. Szkoła w roku szkolnym 2010/2011 otrzymała prestiżowy tytuł „Szkoły Odkrywców Talentu” potwierdzający odkrywanie, promowanie i wspieranie uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Według dyrekcji szkoły jej mocną stroną w realizacji procesu dydaktycznego jest:

- współpraca z rodzicami (bardzo dobre relacje i duże zaangażowanie),
- grono pedagogiczne (zaangażowane i kompetentne, kreatywne i lubiące dzieci),
- samodzielność i zaangażowanie uczniów,
- umiejętność współpracy uczniów między sobą,
- gra wszystkich uczniów w zespołach kameralnych,
- zaangażowanie uczniów w działalność koncertową poza szkolną.

Trudności, jakie dotyczą szkoły to:

- finansowe (utrzymanie i remontowanie podnajmowanego budynku).

**Wnioski i wyniki z ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w
Spolecznej Szkole Muzycznej I stopnia w Tymbarku**
(nazwa szkoły)

Wymaganie 1.1

Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe

Wnioski

1. W szkole wyniki egzaminów i przesłuchań są systematycznie analizowane w celu poprawy jakości pracy z uczniem. Ma to wpływ na jakość pracy szkoły. Indywidualne diagnozy i analizy wyników mają charakter systematyczny, sprawozdawczy i statystyczny.
2. Do analizy wyników egzaminów wykorzystywane są różnorodne metody. Każdorazowo pogłębione są analizą przyczyn sukcesów i ewentualnych porażek.
3. W szkole wdrażane są wnioski z analizy wyników egzaminów, co przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia.
4. Modyfikacje procesu dydaktycznego dotyczą całego grona pedagogicznego, czego skutkiem (efektem) jest ścisła współpraca wszystkich nauczycieli i wymiana doświadczeń.
5. Systematyczna analiza wyników kształcenia powoduje też pogłębianie i aktualizowanie wiedzy i kwalifikacji zawodowych nauczycieli (doskonalenie).

Wyniki badań

Opis w odniesieniu do poziomu D

- **Wyniki sprawdzianu i egzaminów są analizowane w celu poprawy jakości pracy szkoły lub placówki. 1.1.D.1**

W szkole powołany Zespół prowadzi coroczną ewaluację wewnętrzną w zakresie różnych obszarów. Wynikiem tego są wnioski i rekomendacje na podstawie przeprowadzonych ankiet, dokumentów szkolnych i wypowiedzi różnych grup respondentów.

Z dokumentacji szkolnej (protokołów rady pedagogicznej, corocznych sprawozdań nauczycieli, ewaluacji wewnętrznej szkoły) wynika, że analiza dokonywana jest w formie omówienia wyników każdego ucznia oraz poszczególnych klas. Wywiady z nauczycielami, rodzicami i dyrektorem szkoły świadczą o systematycznym diagnozowaniu i monitorowaniu postępów i osiągnięć uczniów. Każde wystąpienie publiczne ucznia (indywidualne i zespołowe) jest diagnozowane w kontekście jego możliwości rozwojowych przez nauczyciela prowadzącego, współpracujących pedagogów oraz dyrektora. Dotyczy to również obserwacji na zajęciach. Każdy nauczyciel teorii i rytmiki diagnozuje ucznia podczas lekcji w skali 1-6. Analiza pozwala na ocenę słabych i mocnych stron ucznia. Podczas przesłuchań, audycji (koncertów poszczególnych sekcji) i egzaminów uczeń oceniany jest wg określonych przez szkołę i znanych kryteriów.

Komisja egzaminacyjna na bieżąco omawia każdego ucznia i formułuje wnioski przekazując od razu informację rodzicom i dzieciom.

Dyrektor szkoły prowadzi własne zeszyty, w których opisuje każdego ucznia na egzaminie. Każdy egzamin jest otwarty dla rodziców, którzy uczestniczą we wszystkich działaniach szkolnych. Dlatego egzaminy przeprowadzane są w piątki popołudniu i w sobotę, aby każdy zainteresowany rodzic mógł posłuchać swojego dziecka.

Wyniki ankiet wskazują, że ok. 88 % nauczycieli zdecydowanie przykłada wagę do analizy wyników.

Szkoła zawsze aktywnie uczestniczyła w przesłuchaniach organizowanych przez CEA w Warszawie. Ale też corocznie uczniowie biorą udział w olimpiadzie z kształcenia słuchu i w przeglądzie zespołów rytmicznych w Krakowie. Pozwala to na systematyczne diagnozowanie poziomu kształcenia w każdej specjalności w szkole

W roku szkolnym 2008/09 w przesłuchaniach instrumentalnych makroregionalnych CEA brało udział 3 skrzypków – z czego 1 był laureatem etapu ogólnopolskiego.

W roku 2009/10 w przesłuchaniach makroregionalnych zespołów kameralnych instrumentów dętych wzięły udział 2 zespoły – kwartet klarnetowy i trio fletowe. Oba były laureatami ogólnopolskimi. W kategorii zespołów kameralnych instrumentów smyczkowych brały udział 2 zespoły - kwintet SONORE oraz trio VIGROSO. Trio zajęło I miejsce w ogólnopolskich przesłuchaniach w Warszawie.

W roku 2010/11 w makroregionalnych przesłuchaniach instrumentalnych brali udział uczniowie – skrzypce (1), altówka (1), fortepian (1), wiolonczela (1), flet (1). Wszyscy uczniowie otrzymali 20 punktów.

W roku szkolnym 2011/12 w przesłuchaniach makroregionalnych zespołów kameralnych CEA brały udział 3 zespoły – kwartet smyczkowy, trio fortepianowe (zdobywca II miejsca – 23 pkt w przesłuchaniach ogólnopolskich) oraz kwintet SONORE (zdobywca GRAND PRIX 25 pkt , w przesłuchaniach ogólnopolskich). W kategorii makroregionalnych zespołów kameralnych instrumentów dętych brały udział 2 zespoły – kwartet saksofonowy oraz zespół fletowy.

Szkoła przywiązuje dużą wagę do informacji zwrotnej z przesłuchań zewnętrznych. Zapisy z kart punktacyjnych są czytane, omawiane, analizowane i diagnozowane przez uczniów i nauczycieli. Wnikliwie czytane są uwagi merytoryczne. Końcowe wnioski formułuje dyrektor szkoły. Ale zespołowo też są omawiane wyniki ze wskazaniem na przyszłość. Każdy nauczyciel monitoruje postępy swojego ucznia. Aż 87,5% ankietowanych nauczycieli potwierdziło pełne zaangażowanie się w proces analizy. W odczuciu dyrektora i nauczycieli analizy wykorzystywane są w pracy z każdym uczniem. Każdy nauczyciel na koniec roku przedstawia pisemną analizę własnych wyników nauczania w bieżącym roku szkolnym. Sprawozdanie zawiera szczegółowo opis i analizę każdego ucznia, stosowane metody pracy, oceny końcowo roczne oraz wewnętrzne i zewnętrzne, sukcesy uczniów, wnioski i rekomendacje do dalszej pracy oraz stopień realizacji programu zgodnie z podstawą programową.

- **W szkole lub placówce są wdrażane wnioski z analizy wyników sprawdzianu i egzaminów. 1.1.D.2**

Kolejnym analizowanym zagadnieniem jest wdrażanie wniosków pochodzących z analiz, sprawdzianów i egzaminów. Każdy nauczyciel w szkole ma obowiązek przedstawienia analizy nauczania i wniosków do dalszej pracy. Pedagodzy, instrumentalisci i teoretycy chętnie biorą udział w różnych formach doskonalenia zawodowego. Do szkoły przyjeżdżają też świetni muzycy, ale nie na warsztaty, lecz na spotkania i do wspólnego grania

(muzykowania) z uczniami. Czasami absolwenci szkoły grają przed społecznością szkolną przygotowywane programy dyplomowe.

Większość nauczycieli potwierdza, że wdrażanie wniosków odbywa się m. in. poprzez modyfikację obowiązujących w szkole programów. Dobór programu uzależniony jest od indywidualnych możliwości ucznia, z uwzględnieniem podstawy programowej. Potwierdza to też wywiad z dyrektorem szkoły. Efektem analiz jest np. wprowadzenie zasady „każdy uczeń na estradzie”, „nic nie wiem, a gram w zespole”, praktyczne porady grania w zespołach. Analiza wyników i wdrażanie wniosków przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Aż 75 % ankietowanych nauczycieli wykorzystuje wnioski z analizy do dalszej pracy, a 25 % czasami. Dyrektor i nauczyciele diagnozują i analizują 100% uczniów, czego efektem są kursy, warsztaty i stypendia w kraju i za granicą, w których uczestniczą instrumentalisci.

Według dyrektora i nauczycieli każdy uczeń jest inny – dlatego grono pedagogiczne musi ze sobą współpracować bez względu na specjalności. Efekty przynosi systematyczna praca, indywidualne podejście do ucznia, gra zespołowa od pierwszej klasy, atrakcyjność programu do realizacji („utwór musi się podobać”). Na kształceniu słuchu nauczyciel dostosowuje dyktanda do specyfiki instrumentu na którym gra uczeń i do jego aktualnych możliwości. W młodszych klasach rodzice uczestniczą w zajęciach, co pozwala na lepsze ćwiczenie w domu, większą motywację oraz stwarza poczucie bezpieczeństwa u dzieci.

Na osiągnięcia uczniów ma wpływ również systematyczność („praca czyni mistrza”), bardzo duża ilość występów na koncertach szkolnych, konkursach zewnętrznych, występy w środowisku lokalnym. Strona internetowa szkoły skrupulatnie i systematycznie przedstawia aktualne osiągnięcia uczniów podając personalnie kto, gdzie i z jakim programem brał udział. W ramach współpracy ze środowiskiem uczniowie koncertują corocznie z okazji Dnia Niepodległości, grają w miejscowej Bibliotece Publicznej, przygotowują corocznie Koncert Noworoczny, koncert „Pod Jodłową Górą”, koncert „Duetów z gitarą”, Koncert Papieski, koncerty w parafii w Tymbarku, rokrocznie Święta majowe z muzyką (koncerty w ościennych miejscowościach – np. Mszana Dolna, Podłopień, Zawadka). Prestiżowe koncerty w Filharmonii Rzeszowskiej, w Zakopanem (Teatr Witkacego, Willa Atma), w Warszawie (Zamek Królewski) dodatkowo motywują i aktywizują dzieci.

Sprawdza się zróżnicowanie zadań w zależności od zainteresowań i poziomu umiejętności ucznia. Nauczyciele stosują różne formy aktywności dla uczniów starając się urozmaicić i zindywidualizować prace z uczniem.

Opis w odniesieniu do poziomu B

- **Do analizy wyników sprawdzianu i egzaminów wykorzystuje się różnorodne metody analizy wyników. 1.1.B.1**

Nauczyciele stosują różnorodne metody motywowania ucznia za każde, najmniejsze osiągnięcie. W wywiadzie przedstawili wnioski wynikające z analizy osiągnięć uczniów dotyczącej m.in. dostosowania metod pracy z uczniem do jego możliwości i aktualnej wiedzy oraz systematyczną i bardzo dobrą współpracę z rodzicami. Obserwacja zajęć lekcyjnych wykazała stosowanie przez nauczycieli właściwych form i treści nauczania. Wykorzystywane

są metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy oraz metody nauczania praktycznego – rozwijanie umiejętności, pokaz, ćwiczenie. Uczniowie pozytywnie reagowali na stosowane metody i formy prowadzenia zajęć. Byli aktywni i w bardzo dobrym kontakcie z nauczycielem. Pedagodzy stosują aktywne metody poprzez mobilizowanie do samodzielnego poszukiwania prawidłowych rozwiązań (intonacja, rytm). Nauczyciele poszukują metod skutecznego kształcenia uczniów o mniejszych możliwościach muzycznych. Stosują zasadę większej ilości występów publicznych dla uczniów ze słabszą pamięcią muzyczną. Obserwacje potwierdza wywiad z nauczycielami, rodzicami i dyrektorem szkoły.

Oceny wewnątrzszkolne są porównywalne z ocenami zewnętrznymi. W szkole praktycznie brak ocen celujących i dostatecznych – „uczeń ma się tutaj nauczyć”. Otrzymanie 25 punktów jest praktycznie nieosiągalne na egzaminie.

Nauczyciele i dyrektor szkoły stwierdzili, że są zgodni co do ocen i uwag jurorów makroregionalnych i ogólnopolskich przesłuchań CEA. Być może wynika to z systemu oceniania w szkole – sporadycznie występują oceny celujące (z reguły ocena bardzo dobra i dobra). Wymagania edukacyjne obowiązujące w szkole muzycznej są wymaganiami programowymi określonymi jako osiągnięcia w postaci nabytej wiedzy i sprawności. Dla stworzenia kryteriów oceniania wprowadzono szczegółowe opisy wymagań na poszczególne oceny w zakresie strategii uczenia się, wiedzy, umiejętności. Taki opis (zawarty w WSO) pozwala na obiektywizację procesu nauczania w każdym jego aspekcie.

- **Wdrażane w szkole lub placówce wnioski z analizy wyników sprawdzianu i egzaminów przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.1.1.B.2**

W opinii nauczycieli uczniowie poprzez właściwie dobrany program tj. dostosowany do poziomu zaawansowania oraz charakteru ich zainteresowań oraz poprzez aktywność artystyczną osiągają lepsze wyniki na egzaminach. W szkole zminimalizowano pojęcie tremy przed koncertem poprzez grę zespołową od pierwszej klasy (wzmacnia odpowiedzialność i uczy samodzielności oraz pracy zespołowej). Uczniowie bardzo chętnie występują na zewnętrznych koncertach i konkursach, co potwierdzili w wywiadzie. Dodatkowo szkoła stwarza możliwość gry na instrumencie dodatkowym – „wszystkie na jakich chcą grać uczniowie”. Wspólne muzykowanie w zespołach kameralnych ma również wpływ na efekty kształcenia. Potwierdzają to wszyscy respondenci. Przykładem wybiórczo rok 2008/09 - udział w Konkursie Instrumentalistów w Krakowie (udział 25 uczniów ze szkoły zaowocował III miejscem i wyróżnieniem), ogólnopolskie Konkurs Duetów Fortepianowych w Ełku (II miejsce i nagroda specjalna), ogólnopolski Konkurs Zespołów Kameralnych w Łodzi (III nagroda), ogólnopolski Konkurs Zespołów Kameralnych w Bystrzycy Kłodzkiej (III nagroda), międzynarodowy Konkurs Talents for Europe w Dolnym Kubinie w Słowacji (II nagroda), międzynarodowy Konkurs Wykonawczy utworów J.Haydna w Ełku (dwukrotne I miejsca dla 2 zespołów).

62,5 % ankietowanych nauczycieli potwierdza, że wnioski z analiz wyraźnie wpływają na wzrost efektów kształcenia. Dyrektor ocenia poziom danej klasy instrumentalnej – ma świadomość aktualnych umiejętności każdego ucznia. Nauczyciele kreują własne metody nauczania i wychowania co skutkuje aktywnym współtworzeniem oblicza szkoły.

Ocena poziomu spełnienia wymagań.¹**Wymaganie spełniono w stopniu bardzo wysokim.****Ocena A.**¹ Ocena poziomu spełnienia wymagań.

Wymaganie wypełniono w stopniu :

Bardzo wysokim - A,

Wysokim – B,

Średnim – C,

Podstawowym – D,

Niskim – E:

Wymaganie 1.2**Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności****Wnioski**

1. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
2. W szkole diagnozuje się i analizuje osiągnięcia uczniów uwzględniając ich możliwości rozwojowe.
3. W szkole formułowane są i wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów. Wnioski mają charakter syntetyczny, zawierający uwagi do dalszej pracy. Nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskiwania przez uczniów lepszych wyników w nauce.
4. Wdrożone wnioski przyczyniają się do poprawy efektów kształcenia uczniów.

Wyniki badań**Opis w odniesieniu do poziomu D**

- **Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.1.2.D.1**

Z dokumentacji , ankiet i wywiadów wynika, że uczniowie w 100% opanowują wiedzę i umiejętności zawarte w obowiązującej podstawie programowej – głównie w stopniu dobrym z tendencją wzrostową . Z analizy ankiet wynika, że nauczyciele w niewielkim stopniu oceniają uczniów w stopniu celującym - głównie dobrym i bardzo dobrym – co oznacza

wysoki poziom realizacji podstawy programowej. 100 % ankietowanych nauczycieli na bieżąco analizuje postępy i osiągnięcia ucznia. Tylko 50 % ma zdecydowane wypracowane sposoby badania możliwości nauczania, a 37,5 % raczej tak.

Duża ilość absolwentów szkoły – 111 na 301 uczniów przyjętych do szkoły – świadczy o skutecznym i wysokim poziomie kształcenia. Stwierdzono brak skreśleń z powodu ocen niepromujących (potwierdzają to protokoły Rady Pedagogicznej i zapisy w księdze uczniów).

Należy zauważyć, że w szkole niepublicznej często rezygnacje wiążą się z aktualnymi możliwościami finansowymi rodziców, czasami także z problemami komunikacyjnymi (bardzo duża grupa uczniów mieszka w ościennych miejscowościach).

Z obserwacji zajęć w szkole wynikało, że nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskiwania przez dziecko lepszych wyników. Na lekcjach uczniowie mają możliwość rozwijania swoich umiejętności technicznych, możliwość realizacji własnych pomysłów interpretacji wykonywanych utworów. Potwierdzone to zostało w wywiadzie z rodzicami. Rodzice podkreślili, że nauczyciele dobierają ciekawe utwory dostosowując je do umiejętności ucznia i dają im dzieciom możliwość wyboru. Zdaniem rodziców nauczyciele motywują dzieci poprzez liczne pochwały oraz możliwość udziału uczniów w bardzo licznych koncertach. Dzięki grze zespołowej dzieci rozwinęły umiejętność czytania nut, dyscyplinę muzyczną oraz nauczyły się współpracy w grupie. Tradycją szkoły jest coroczne organizowanie audycji muzycznych wszystkich specjalności, w których biorą udział wszyscy uczniowie.

Najlepsi biorą udział w kursach i warsztatach oraz konkursach np. wybiórczo rok szkolny 2011/12 – Ogólnopolski Konkurs „Przebojowy Muzyk” w Warszawie (tytuł laureata tj. Przebojowego Muzyka otrzymał kwintet szkolny), międzynarodowy Konkurs Duetów Fortepianowych im. W. Lutosławskiego w Zambrowie (III miejsce), konkurs „Srebrna Szybka” w Krakowie (I miejsce, 2 wyróżnienia), konkurs Duetów Fortepianowych w Zamościu (III miejsce), ogólnopolski konkurs Gitaromania w Kłodzku (I nagroda dla solisty i wyróżnienie dla zespołu), festiwal zespołów kameralnych „Od Mozarta do Mozarta” w Warszawie, Dziecięcy Konkurs Muzyki Dawnej w Leżajsku (I nagroda w kategorii solistów i w kategorii zespołów, 2 wyróżnienia dla duetów), międzynarodowy konkurs im. G. Gaubert w Paryżu (2 wyróżnienia w finale), ogólnopolski konkurs wiolonczelowy w Bochni (III nagroda).

- **W szkole lub placówce diagnozuje się i analizuje osiągnięcia uczniów, uwzględniając ich możliwości rozwojowe.1.2.D.2**

Z dokumentacji szkolnej wynika, że uczniowie są systematycznie diagnozowani i analizowane są ich osiągnięcia. Potwierdziły to wywiady z nauczycielami i dyrektorem szkoły.

Z obserwacji zajęć wynika, że nauczyciele znają potrzeby i zainteresowania uczniów.

Nauczyciele stwierdzili, że pracują nad uzyskaniem przez ucznia lepszych wyników poprzez dobieranie atrakcyjnych, zróżnicowanych programów, starają się podawać kilka propozycji do wyboru, z uwzględnieniem wymagań edukacyjnych i upodobań ucznia. Pilnie obserwują efekty indywidualizując pracę z uczniem zdolnym i słabszym. 100 % ankietowanych pedagogów potwierdziło, że na bieżąco analizuje postępy uczniów. Indywidualne uzdolnienia i ich rozwój ocenia nauczyciel gry na instrumencie, współpracując z innymi nauczycielami. Każdy uczeń przynajmniej raz w roku musi zaprezentować się publicznie. 50% ankietowanych nauczycieli przyznało, że szkoła ma wypracowane sposoby badania możliwości rozwojowych ucznia.

W wywiadzie dyrektor potwierdził, że w szkole formułowane wnioski z analizy osiągnięć

uczniów przedstawiane są i omawiane na posiedzeniach rady pedagogicznej, po każdym egzaminie, audycjach muzycznych oraz występach publicznych. Są to nie tylko wyniki przesłuchań i egzaminów, ale także udział uczniów w koncertach i konkursach. Raporty ze szkolnej ewaluacji wewnętrznej również uwzględniają szczegółową analizę i wnioski z rekomendacjami w tym zakresie.

Opis w odniesieniu do poziomu B

- **W szkole lub placówce formułuje się i wdraża wnioski z analizy osiągnięć uczniów, dostrzegane są możliwości uzyskiwania przez uczniów lepszych wyników w nauce. 1.2.B.1**

Uczniowie potwierdzili, że nauczyciele zawsze wskazują im jak mogą osiągnąć lepsze rezultaty – potwierdziło to 91 % ankietowanych. Podczas półrocznej audycji muzycznej wspólnie uczniowie z rodzicami dokonują analizy prezentacji.

Szkola stosuje zasadę, że każdy uczeń ma możliwość grania na estradzie, realizowania się w tym, w czym jest najlepszy. Stąd częste koncerty, konkursy i audycje. Z obserwacji wynika, że grono pedagogiczne z pasją angażuje się w działania artystyczne.

100 % ankietowanych rodziców zdecydowanie potwierdza, że nauczyciele indywidualnie zwracają uwagę na możliwości uzyskiwania lepszych wyników w nauce przez ich dzieci.

Z wywiadu z dyrektorem wynika, że nauczyciele znają dobrze swoich uczniów, ich możliwości i ich dodatkowe uzdolnienia. Każdy uczeń omawiany jest na posiedzeniach rady pedagogicznej, a także po każdym przesłuchaniu i egzaminie. Nauczyciele bardzo się angażują, poświęcając prywatny czas na próby przed popisami i koncertami, na zajęcia pozalekcyjne i wspólne muzykowanie wraz ze swoimi uczniami. 100% ankietowanych zwraca uwagę na możliwość uzyskiwania przez uczniów lepszych wyników w nauce.

*** Wdrożone wnioski przyczyniają się do poprawy wyników w nauce uczniów.
1.2.B.2**

Nauczyciele uwzględniają predyspozycje rozwojowe uczniów i dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów. Zdaniem nauczycieli uczniowie chętnie się uczą, są aktywni, zdyscyplinowani i zaangażowani. W opinii rodziców nauczyciele motywują uczniów poprzez zachęcanie ich do podejmowania różnorodnych działań. Uczniowie otrzymują propozycję udziału w koncertach, popisach, konkursach i różnych zajęciach pozalekcyjnych. Wprowadzony język angielski w szkole zmotywował uczniów do uczestnictwa w ogólnopolskim konkursie ALBUS 2011 organizowanym przez Centrum Edukacji Szkolnej w Warszawie – na ok.650 uczestników 13 uczestników ze szkoły muzycznej (w tym 2 laureatów i wysokie lokaty pozostałych dzieci). Uczniowie aktywnie uczestniczyli w konkursie z j. angielskiego EDI 2011 uzyskując wysokie lokaty. Dokumentacja szkolna potwierdza uczestnictwo uczniów w w/w formach. Nauczyciele dbają, aby uczniowie realizowali się w tym, co potrafią najlepiej. Każdy sukces ucznia jest nagradzany, o co dba dyrektor szkoły. Uczniowie doceniają, że nauczyciele znajdują utwory dostosowane do ich możliwości i upodobań, motywują do wysiłku i pomagają w poprawianiu błędów. Często nauczyciele pomagają w przygotowaniu się uczniów do koncertów pozaszkolnych. Organizowane są wycieczki dydaktyczne.

Według Dyrektora szkoły efektem wdrożonych wniosków z analizy możliwości i osiągnięć uczniów jest to, że uczniowie zdają do szkoły muzycznej II stopnia. Pani Dyrektor wskazała konkretne przykłady . Ponadto mniej uzdolnieni uczniowie mają możliwość prezentacji swoich osiągnięć podczas występów szkolnych i środowiskowych, bowiem w szkole każdy z uczniów musi się „spełnić artystycznie”. Zgodnie ze stosowanymi w szkole „Radami Wyntona Marsalisa i Yo-Yo Ma , by dobrze grać na instrumencie” uczniowie wiedzą ,że „mają być zainteresowani grą ; gdy grają nie popisują się, bo grają dla siebie; mają być optymistycznie nastawieni do gry; powinni szukać powiązań między wszystkim, co tworzy muzykę”.

Ocena poziomu spełnienia wymagań.²

Wymaganie spełniono w stopniu bardzo wysokim

Ocena A

¹ Ocena poziomu spełnienia wymagań.

Wymaganie wypełniono w stopniu :

Bardzo wysokim - A,

Wysokim – B,

Średnim – C,

Podstawowym – D,

Niskim – E:

Wymaganie 1.3

Uczniowie są aktywni

Wnioski

1. Uczniowie bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w szkole.
2. Uczniowie są w pełni zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę.
3. Uczniowie samodzielnie podejmują różnorodne aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły.
4. Szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczniów i wspomaga ich w działaniach wspólnie z rodzicami.

Wyniki badań

Opis w odniesieniu do poziomu D

- **Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w szkole lub placówce.**
1.3.D.1

Z obserwacji wynika, że uczniowie chętnie przychodzą do szkoły i uczestniczą w zajęciach.

Świadczy o tym zaangażowanie dzieci w koncerty, popisy, ćwiczenia. Wydłużenie czasu zajęć nie powoduje zniecierpliwienia ucznia. Nauczyciel jest dyspozycyjny dla ucznia. Uczniowie samodzielnie (z własnej inicjatywy) organizują się w zespoły i wspólnie muzykują co zauważono podczas obserwacji szkoły. Starsi uczniowie wspomagają swoją wiedzą młodszych – wspólnie z nimi ćwiczą, tłumaczą zagadnienia muzyczne.

100 % ankietowanych nauczycieli zachęca uczniów do aktywności. Zauważono brak stresu u dzieci – nauczyciel wspólnie gra i śpiewa z uczniem, motywując go podkreślaniami małych sukcesów. Na uwagi nauczyciela uczniowie reagują pozytywnie. Wspólne ćwiczenia stanowią zachętę do pracy. Potwierdza to wywiad z pracownikiem niepedagogicznym szkoły, z rodzicami i nauczycielami. Analiza dokumentacji w zakresie frekwencji na zajęciach szkolnych ma charakter sprawozdawczy Wysoka, prawie 100% frekwencja uczniów na zajęciach dokumentowana w dziennikach świadczy też o ich zaangażowaniu.

Uczniowie w wywiadzie potwierdzili, że lubią chodzić do szkoły muzycznej , ponieważ realizują się w grze w zespołach kameralnych, a „szkoła daje im poczucie bycia artystą”. Według nich gra na instrumencie wiąże się z prestiżem, dowartościowaniem, czego przykładem jest wcześniej rozpoczęta nauka przez rodzeństwo lub znajomych. Gra i umiejętność instrumentalna jest nobilitacją w środowisku. Magnesem jest też życzliwość dyrektora szkoły, która „jest ciepłym i życzliwym człowiekiem”. Ponadto w szkole obowiązuje zdrowa zasada rywalizacji pod kątem umiejętności, a nie oceny (stopień nie jest motywacją do nauki). Nauczyciele wykształcili w uczniach optymistyczne nastawienie do grania – „ w klasie grasz trudny repertuar, na zewnątrz łatwiejszy ”. Uczeń ma grać na scenie dla publiczności – nie dla jurorów. Uczniowie stwierdzili, że bardzo lubią zajęcia chóru szkolnego i wspólne muzykowanie. Ich zdaniem na zajęciach panuje miła atmosfera. Mają możliwość realizacji swoich pomysłów. Element zabawy i integracji wprowadzany przez nauczycieli na zajęciach dodatkowo ich motywuje. Nauczyciele często chwalać ucznia pobudzają jego aktywność. Aż 100 % ankietowanych nauczycieli potwierdza, że zachęca ucznia do aktywnego działania. 100 % dobiera takie metody nauczania, aby wzbudzić zaangażowanie uczniów w szkole. Nauczyciele wskazali, że działania pobudzające aktywność uczniów to wpływ dziecka na wybór repertuaru, jak również aranżacje muzyki rozrywkowej i możliwość jej wykonania. Atrakcyjnie dobrany program dla dziecka na miarę jego możliwości zachęca ucznia do pracy, a system pochwał dodatkowo go motywuje. Uczniowie bardzo lubią grać w różnych zespołach kameralnych - szkole funkcjonuje ok. 15 różnych. Aż 91% uczniów stwierdziło, że nauczyciele zawsze zachęcają ich do aktywności. Stwierdzili również, że działania wpływające na poziom ich zaangażowania to duża częstotliwość występów.

W wywiadzie wszyscy rodzice potwierdzili, że ich dzieci bardzo lubią uczęszczać do szkoły. Zaangażowanie dyrektora szkoły i kadry pedagogicznej zdaniem rodziców wywołuje u dzieci pozytywne emocje i daje bardzo dobry przykład. Wywiad z rodzicami i pracownikiem niepedagogicznym na temat zaangażowania uczniów wskazał, że uczniowie chętnie przychodzą do szkoły. 93 % ankietowanych zdecydowanie to potwierdza . Uczniowie chcą ćwiczyć i prezentować nowe utwory, chętnie uczestniczą w dodatkowych próbach i zajęciach . Obserwacja zajęć wykazała na stosowanie przez nauczycieli właściwych form i treści nauczania. Wykorzystywane w pracy nauczycieli metody to: metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy oraz metody nauczania praktycznego – rozwijanie umiejętności,

pokaz, ćwiczenie. Zauważona została aktywność uczniów i bardzo dobry kontakt nauczyciela z grupą. Pogodna atmosfera pracy, życzliwość nauczycieli zachęcały uczniów do współpracy. Ich zachowanie świadczyło o zaufaniu do kompetencji i wiedzy nauczycieli oraz zainteresowaniu przedmiotem. Czas lekcji był odpowiednio wykorzystany, tempo lekcji odpowiednio dostosowane do możliwości uczniów. Dlatego ok. 89% ankietowanych rodziców potwierdziło, że szkoła aktywizuje dzieci przez bogatą ofertę edukacyjną.

Opis w odniesieniu do poziomu B

- **Uczniowie są samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły lub placówki.**

100% ankietowanych nauczycieli potwierdza, że często zachęca uczniów do podejmowania działań na rzecz własnego rozwoju. Ale tylko 62 % potwierdziło, że szkoła wspiera samodzielne działania i aktywność uczniów. Aktywność uczniów na zajęciach teoretycznych jest bardzo duża. Nauczyciel motywuje ucznia poprzez możliwość wyboru repertuaru. Pomaga w opracowaniu wybranych przez uczniów utworów do wykonania w szkołach oświatowych, w kościołach czy w orkiestrze dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Tymbarku. Uczniowie biorą udział w jasełkach, okolicznościowych uroczystościach (Dzień Matki, Dzień Niepodległości, święta kościelne i narodowe). Ponadto raz w miesiącu aktywnie angażują się w Estradę Młodych Artystów. Pozytywnym zjawiskiem jest znaczna aktywność pozalekcyjna uczniów w szkole – ok. 60 % jest zaangażowana w koncerty i konkursy. Uczniowie prowadzą aktywną działalność pozaszkolną – około 53 % zaangażowanych jest w zajęcia o charakterze artystycznym, 35 % w zajęcia sportowe (piłka nożna, pływanie, jeździectwo). Również działalność społeczna jest nie bez znaczenia - 70% pomaga rodzinie (dziadkowie, rodzice) oraz koleżankom i kolegom w nauce, a 20% wspiera działalność instytucji charytatywnych (WOŚP, Caritas, harcerstwo) - dane na podstawie przeprowadzonych ankiet w szkole w roku szkolnym 2011/12. Uczniowie zewnętrznje najbardziej angażują się w zajęcia z chóru, granie w orkiestrze dętej w Tymbarku oraz w zajęcia taneczne.

Organizowane koncerty na terenie gminy są formą aktywności na rzecz rozwoju szkoły. Uczestnictwo uczniów w wakacyjnych warsztatach muzycznych potwierdza ich zaangażowanie w rozwój muzyczny – np. Łańcut, Kraków Niepołomice, Szczecinek, Rabka, Nowy Sącz, Leżajsk, Bochnia, Sochaczew, Kętrzyn.

W szkole organizowany jest cyklicznie Dzień Talentów, który promuje zainteresowania i pasje uczniów. Szkoła proponuje uczniom chcącym kontynuować kształcenie muzyczne dodatkowe zajęcia, z których chętnie młodzież korzysta w ramach samorozwoju – zasady muzyki, podstawy harmonii, improwizacja i jazz. Efektem tego jest często pozytywnie zdany egzamin od razu do klasy czwartej szkoły muzycznej II stopnia.

Dyrektor szkoły stwarza możliwość najzdolniejszym uczniom uczestnictwa w ogólnopolskich i międzynarodowych warsztatach i kursach – Szwajcaria, Anglia, Norwegia, Wiedeń. „Ja pokazuję dziecku Polskę, świat – załatwiam i umożliwiam stypendia, gdzie uczniowie mają do czynienia z największymi, wielkimi artystami. Jestem w stanie dla nich załatwić wszystko”. W szkole na korytarzu znajdują się 2 kolorowe tablice – jedna to mapa Polski z kolorowymi linkami wychodzącymi z Tymbarku, która przedstawia wszystkie miejsca warsztatów, kursów i konkursów uczniów szkoły oraz kontynuowanie kształcenia w SM II stopnia (kolorowe nitki przebiegają wzdłuż całej Polski). Druga tablica to mapa Europy przedstawiająca od 1990 roku do 2010 podróże uczniów Społecznej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tymbarku (konkursy, kursy muzyczne, wycieczki i koncerty oraz

studia muzyczne absolwentów szkoły). Jest to imponujący dorobek w każdej mierze. Zrozumiałym jest, że dyrektor ma świadomość aktualnych umiejętności każdego ucznia i to on ocenia poziom danej klasy instrumentalnej. Jest motorem działania i inspiratorem zróżnicowanego repertuaru dzięki prywatnym kontaktom np. w zakresie zdobywania trudno dostępnych nut czy nagrań.

Ok.96 % ankietowanych uczniów potwierdza, że mogą samodzielnie podejmować działania aby rozwijać ich zdolności i zainteresowania. Rodzice zauważają ogólnie szybszy rozwój dzieci dzięki zajęciom w szkole muzycznej. Już samo uczestniczenie dzieci w zajęciach rozwija ich wyobraźnię. Dzieci wykorzystują internet do wyszukiwania nagrań i materiałów nutowych, które po konsultacjach z pedagogami wprowadzają do swojego repertuaru. Rodzice stwierdzili, że duża aktywność koncertowa prowadzi do lepszego rozwoju dziecka. Rodzice czują się aktywowani muzycznie przez szkołę – uczestniczą w zajęciach, poznają teksty i melodie piosenek z zajęć chóru, potrafią w stopniu podstawowym grać na instrumentach, a podczas koncertów świątecznych (kolędy w okresie Bożego Narodzenia, święto 3 maja, 11 listopada) wspólnie z dziećmi wykonują repertuar. Wszystkie grupy respondentów stwierdzają, że nauczyciele w szkole muzycznej w Tymbarku są wspaniali i przyjaźni. Szanują bowiem uczucia dzieci, przez co wzmacniają ich psychikę i motywują do samorozwoju.

Wywiady potwierdziły, że uczniowie promują szkołę w środowisku lokalnym i ogólnopolskim. Wszystkie sukcesy uczniów nagłaśniane są za pomocą Internetu – aktywna strona internetowa szkoły na bieżąco szczegółowo przedstawia osiągnięcia każdego ucznia, Częste wspólne wyjazdy uczniów do filharmonii, opery i teatru organizowane przez szkołę mają wpływ na rozwój wyobraźni i świata dźwięku u dzieci i młodzieży.

Efektami osiągnięć uczniów szkoły muzycznej są stypendia przyznawane za działalność artystyczną – np. stypendia Małopolskie Fundacji „SAPERRE AUSO”, stypendium MKiDN „Młoda Polska” (2009 r.), stypendia Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci w Warszawie, stypendia im. Wieczorka Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Warszawie, stypendia fundacji w Szwajcarii.

Potwierdzeniem różnorodnych działań artystycznych szkoły z aktywnym zaangażowaniem ok.30 % uczniów jest przyznany w roku 2010/2011 przez Ministerstwo Edukacji Narodowej prestiżowy tytuł Szkoły Odkrywców Talentów za „ odkrywanie, promocję i wspieranie uzdolnień dzieci i młodzieży”.

- **W szkole lub placówce realizuje się działania zainicjowane przez uczniów.**

1.3.B.2

Podczas wywiadu uczniowie oświadczyli, że mają wpływ na to, co się dzieje w szkole. Bardzo podkreślali, że nigdy żaden nauczyciel nie odmówił pomocy np. w wyborze programu rozrywkowego czy aranżacji utworów. Prawie 45% ankietowanych uczniów potwierdziło, że szkoła pozwala realizować im własne pomysły, ale tylko ok. 29% respondentów występuje z taką inicjatywą. Nauczyciele w 100% stwierdzili, że traktują ucznia podmiotowo. Sami jednak mieli trudności z podaniem przykładów działań zainicjowanych przez uczniów, pomimo twierdzenia 80% ankietowanych o możliwościach realizacji pomysłów i inicjatyw uczniowskich. W wywiadzie podkreślili jednak, że

obowiązki szkolne w szkołach oświatowych nie powodują zmniejszenia zaangażowania uczniów w działalność koncertową i aktywnego uczestnictwa w bardzo licznych konkursach muzycznych. To jest czas i miejsce do realizacji pomysłów i umiejętności uczniów szkoły muzycznej (patrz – osiągnięcia na stronie internetowej szkoły). Nauczyciele i rodzice wskazali, że inicjatywy uczniów to wyjazdy do teatrów, na wycieczki, organizacja koncertów charytatywnych. Rodzice podkreślali w wywiadzie, że ich dzieci mają wpływ na to, co się dzieje w szkole.

Ocena poziomu spełnienia wymagań.³

Wymaganie spełniono w stopniu bardzo wysokim

Ocena A.

¹ Ocena poziomu spełnienia wymagań.

Wymaganie wypełniono w stopniu :

Bardzo wysokim - A,

Wysokim – B,

Średnim – C,

Podstawowym – D,

Niskim – E:

Wymaganie 1.4

Respektowane są normy społeczne

Wnioski

1. Uczniowie w szkole czują się bezpiecznie.
2. Znają i rozumieją obowiązujące w szkole normy zachowania. Wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje.
3. Szkoła podejmuje działania wychowawcze w celu wzmocnienia pożądaných zachowań.
4. Uczniowie prezentują właściwe zachowania.
5. W szkole podejmowane są działania mające na celu wzmocnienie właściwych zachowań .
6. Szkoła analizuje podejmowane działania wychowawcze oraz ocenia ich skuteczność.
7. Uczniowie podejmują inicjatywy na rzecz modyfikacji działań wychowawczych.

Wyniki badań

Opis w odniesieniu do poziomu D

- **Uczniowie czują się w szkole lub placówce bezpiecznie i wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje.**

Z obserwacji zajęć wynika, że uczniowie bezpiecznie się czują w szkole. Potwierdza to 100 % uczniów ankietowanych i 91 % rodziców. Rodzice sami przywożą dzieci do szkoły i są cały czas obecni na terenie szkoły. Dzieci udają się na lekcję lub przebywają w grupie rówieśniczej w świetlicy w obecności rodziców. Wszyscy się znają przebywając na tym samym terenie. „Dyrektor mówi, że trzeba jak najwięcej czasu spędzać z dzieckiem, bo niedługo wyfrunie z gniazda”. Szkoła jest terenem zamkniętym – tylko związani ze szkołą muzyczną mogą przebywać na terenie budynku. Na początku roku dyrektor przedstawia zasady obowiązujące w szkole (zachowanie). Potem utrwalają to nauczyciele na zajęciach. Na korytarzach wywieszane są zasady – wartości i ich realizacja w procesie wychowawczym, zwyczaje i tradycje szkoły – z adnotacją „uczniowie – patrzcie, czytajcie i realizujcie”. Obowiązujące wartości to: szacunek, zrozumienie, integracja, odpowiedzialność, prawda, życzliwość, takt, obycie towarzyskie, samorządność, samodzielność, odpowiedzialność, piękno. Uśmiech i kultura nauczycieli wzmacniają postawę dzieci na zajęciach. Nauczyciel szanuje postawę i godność ucznia bez względu na wiek i umiejętności. Zaobserwowano, że dzieci prezentują kulturę osobistą, szacunek dla starszych, życzliwość, punktualność i zdyscyplinowanie. 100% ankietowanych uczniów potwierdziło, że wie jak ma się zachować i 100% ankietowanych nauczycieli, że uczniowie wiedzą, jak mają się zachować. Uczniowie czekając na lekcję wspólnie przebywają w świetlicy, gdzie czekają też rodzice na zakończenie zajęć. Wspólne odrabianie lekcji, ćwiczenie, jedzenie w tym pomieszczeniu integruje dzieci i rodziców. W szkole brak jest niewłaściwych zachowań uczniów, a drobne przewinienia kończą się życzliwą rozmową. W przypadku nieobecności nauczyciela szybko organizowane jest zastępstwo. W szkole panuje atmosfera wzajemnej życzliwości. Każdy z nauczycieli indywidualnie i bezpośrednio odpowiada za bezpieczeństwo swojego ucznia.

Każda z wymienionych grup respondentów kładła duży nacisk na szacunek obowiązujący w szkole. Uczniowie stwierdzili, że na wszystkich zajęciach mają dobry kontakt z nauczycielami, co stwarza poczucie bezpieczeństwa. Każdy uczeń jest indywidualnie traktowany – nauczyciel zwraca się po imieniu, zna sytuację rodzinną i środowisko lokalne ucznia oraz zainteresowania dziecka. Nauczyciel ma stały kontakt z rodzicami i dyrektorem szkoły. Dzieci czują się w szkole bezpiecznie (stwierdziło to 100 % ankietowanych) – ma na to wpływ kameralność szkoły, brak anonimowości ucznia, brak przemocy, stała obecność dyrektora szkoły.

Uczniowie potwierdzają, że wiedzą o zasadach zachowania od dyrektora i nauczycieli – wpajane są od początku chodzenia do szkoły. Wszyscy starają się ich przestrzegać, ale czasem „młodszy uczniowie nie są w pełni świadomi tych zasad”. Zawsze „odnosimy się z szacunkiem do nauczycieli i kolegów, zawsze przygotowujemy się do lekcji, pilnujemy porządku w szkole, nie jemy poza kuchnią, bierzemy czynny udział w lekcjach, respektujemy zakaz opuszczania terenu szkoły bez wiedzy dyrektora”. Zdaniem uczniów reguły obowiązujące w szkole są odpowiednie i uniwersalne. Dlatego 100 % ankietowanych uczniów potwierdza, że wie jakich zachowań się od niego wymaga i że czuje się w szkole bezpiecznie.

Rodzice z zadowoleniem twierdzili, że dziecko czuje się bezpiecznie w szkole, chętnie o tym mówi, chętnie uczestniczy w zajęciach. Potwierdziło to 91 % ankietowanych rodziców. Nauczyciele i dyrektor na bieżąco osobiście i telefonicznie komunikują się z rodzicami.

Wywiad z dyrektorem i rodzicami potwierdza, że uczeń w szkole jest najważniejszy. Nikt nie jest pozostawiony sam sobie. Szczególnie dba się o małe dzieci. Nauczyciele na początku nauki chcą, aby w lekcjach indywidualnych uczestniczyli rodzice. Dzieci muszą również nabrać do nauczyciela zaufania. Dlatego tak ważny jest spokój i uśmiech.

Z obserwacji zajęć wynika, że poczucie psychicznego bezpieczeństwa uczniów to troska nauczycieli, zrozumienie (np. dla uczniów, którzy z jakiegoś powodu nie przygotowali się do zajęć), akceptacja oraz atmosfera życzliwości i zadowolenia.

Wszyscy nauczyciele stwierdzili, że w szkole zapoznaje się uczniów z obowiązującymi zasadami zachowania, a wszyscy rodzice, że wiedzą, czego oczekuje się od dziecka.

- **W szkole lub placówce diagnozuje się zachowania uczniów.**

Wywiad z nauczycielami potwierdza bieżącą współpracę z rodzicami w tym zakresie. Uczeń jest obserwowany i diagnozowany podczas lekcji indywidualnych, zbiorowych oraz wszystkich koncertów i popisów. Przed występami dzieciom przypomina się o obowiązujących zasadach, a po koncercie omawiane jest zachowanie. Zdaniem rodziców i nauczycieli dzieci są bardzo dobrze wychowane. W szkole brak skrajnych zachowań – wg uczniów np. nagannym jest nieposprzątanie sali po zajęciach (brak ustawienia krzeseł i wyniesienie pulpitu) lub gra w piłkę na korytarzu. Uczniowie nie odczuwają potrzeby diagnozowania zachowania, wiedzą jak się zachowywać. Rodzice potwierdzają pozytywną opinię o działaniach wychowawczych szkoły – należy wspólnie posprzątać, zająć się młodszym kolegą i pomagać mu, szanować młodszego i starszego, być punktualnym. Na stronie internetowej szkoły stworzono specjalną zakładkę dla rodziców opisującą misję szkoły i program wychowawczy. Zdaniem rodziców szkoła narzuca poczucie odpowiedzialności. Przywiązuje duże znaczenie do integracji wszystkich uczniów – wspólne wycieczki, wyjazdy, czynny udział w projektach edukacyjnych np. o kompozytorze Witoldzie Lutosławskim (realizowany z "Kapitału ludzkiego" wygrany projekt marszałka małopolskiego o zasięgu powiatowym). Nauczyciele dokładają wszelkich starań, aby wpoić uczniom obowiązujące zasady życia społecznego. Podczas wyjść i wycieczek uczniowie każdorazowo są zaznajamiani z zasadami obowiązującymi podczas tego typu zewnętrznych imprez. To samo dotyczy częstych wyjazdów na konkursy i festiwale – nauczyciele dbają o przypominanie uczniom zasad.

- **Podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.**

Nauczyciele na co dzień dają dzieciom dobry przykład kultury osobistej. Uczniowie potwierdzają, że nauczyciele przypominają im o właściwym zachowaniu oraz odsyłają do wywieszonych na korytarzach zasadach i wartościach. Nie bez znaczenia są również umieszczone na korytarzach Rady Wyntona Marsalisa i Yo-Yo Ma, by dobrze grać na instrumencie (zawierają 21 punktów). Są pomocne nie tylko podczas ćwiczenia, ale i w zakresie właściwego zachowania.

Nauczyciele i dyrektor stwierdzili, że w szkole nie zauważono niepożądanych zachowań, przemocy i agresji. Potwierdzili to też rodzice.

Rodzice bardzo pozytywnie wypowiadali się o działaniach wychowawczych szkoły. Twierdzili, że nie tylko dzieci są wychowywane w szkole, ale również i rodzice – wypracowano model korepetycji z przedmiotów ogólnokształcących, wspólne odrabianie lekcji z dziećmi w świetlicy przez rodzica, pieczenie ciast na egzaminy, przesłuchania i audycje, obecność rodziców i znajomych na egzaminach i koncertach szkolnych. Stworzono typ aktywnego i zaangażowanego rodzica. Rodzice widząc zaangażowanie dyrektora szkoły samodzielnie podejmują działania na rzecz szkoły np. ocieplenie ścian styropianem, pomoc

w remoncie i ociepleniu poddasza, malowanie sal, pomoc w wyposażeniu sal, szycie kostiumów dla dzieci do występów. Rodzice są dumni, że dzieci uczęszczają do szkoły muzycznej, choć jest to dla nich dodatkowe obciążenie. W opinii rodziców nauczyciele i dyrektor cieszą się u dzieci dużym autorytetem. Podkreślali oni również, że w bardzo wielu przypadkach ich dzieci same wybrały sobie naukę w szkole muzycznej. Pomimo tego, że w pobliżu znajdują się państwowe szkoły muzyczne I stopnia (nieodpłatne), uczniowie chcą nadal kształcić się w Społecznej Szkole Muzycznej I stopnia w Tymbarku, a rodzice nie chcą przenosić dzieci do innych placówek.

Opis w odniesieniu do poziomu B

- **Uczniowie prezentują właściwe zachowania.**

Uczniowie wiedza jak należy się zachowywać. Podczas koncertów, występów zewnętrznych, wyjazdów zachowują się właściwie i kulturalnie. Dzieci rozumieją i potrafią określić normy społeczne i właściwe zachowania. Znają konsekwencje nieprzestrzegania ustalonych zasad. Potwierdzają to wszystkie grupy respondentów. Rodzice podkreślają szczególne uwrażliwienie na punktualność, uprzejmość, szacunek, systematyczność, obowiązkowość. Uczniowie twierdzili, że „Pani Dyrektor nie lubi abyśmy się spóźniali, w regulaminie jest zapisane, że mamy być 15 minut przed lekcją żeby się rozegrać”. Rodzice i uczniowie znają dokumenty wewnątrzszkolne regulujące zasady zachowania i bezpieczeństwa w szkole (statut, program wychowawczy) Obserwacja uczniów na terenie szkoły, podczas lekcji i wywiadu pozwoliła stwierdzić, że uczniowie zachowują się zgodnie z zasadami dobrego wychowania – witają dorosłych, przepuszczają w drzwiach, ustępują miejsca. Uczniowie wiedzą jakie dokumenty wewnątrzszkolne regulują zasady zachowania i bezpieczeństwa obowiązujące w szkole. W trakcie lekcji obserwowano zdyscyplinowanie (nawet w dużej grupie podczas chóru). W czasie wywiadu i pracy w grupach uczniowie współpracowali ze sobą (bez problemu starsi z młodszymi), dzieląc się obowiązkami przy opracowaniu wniosków. Zauważalnym było, że bez względu na wiek i umiejętności każdy uczeń jest ważny i godny szacunku. Uczniowie umieli podjąć dyskusję, wykazali się elokwencją, umiejętnością formułowania wniosków i otwartością. Obserwacja w szkole potwierdziła integrację środowiska uczniowskiego. Uczniowie biorą czynny udział w różnych projektach edukacyjnych. Szkoła kształtuje ich postawę odpowiedzialności za własne postępowanie, nauczyła współpracy i współdziałania w grupie np. tłumaczenie młodszym kolegom rzeczy niezrozumiałych, pomoc kolegom w utrzymywaniu czystości, organizowanie poczęstunków dla siebie i nauczycieli po koncertach i występach.

- **W szkole lub placówce analizuje się podejmowane działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań, ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje w razie potrzeb, uwzględniając inicjatywy uczniów.**

Dla nauczycieli oczywistym jest, że musi istnieć dialog pomiędzy pedagogiem a uczniem. Zadaniem nauczycieli jest przewidywać zagrożenia, wyłapywać grożące konflikty i na bieżąco im przeciwdziałać. Dziecko – tak jak dorosły, ma prawo mieć swoje gorsze dni. Wtedy nauczyciel, jako wzór do naśladowania, nie może zachowywać się impulsywnie. Ważna jest życzliwa rozmowa z uczniami. Jednocześnie sami uczniowie dostrzegają potrzebę podniesienia stopnia kultury osobistej koleżanek i kolegów – szczególnie w czasie

przerw , gdy oczekują na zajęcia (głównie dotyczy młodszych uczniów). Szkoła podejmuje różne działania diagnozujące ucznia oraz różnego rodzaju działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań – np. realizacja własnego programu „Ścisła współpraca z rodzicami”, prelekcje nt. bezpiecznego spędzania wolnego czasu podczas wakacji, współpraca ze strażą miejską, policją , strażą pożarną. Rodzice mają możliwość dzielenia się z nauczycielami swoimi opiniami na temat pracy szkoły i sposobu wychowania. W szkole znajduje się tablica informacyjna adresowana do rodziców i uczniów z obowiązującymi zasadami w szkole – m.in.” uczeń przychodzi na audycję lub egzamin z rodzicami /forma wywiadówki; należy zasięgnąć też informacji o postępach dziecka u nauczycieli ogólnomuzycznych”. Na zakończenie roku każdy uczeń otrzymuje symboliczny upominek z komentarzem dyrektora szkoły z jakiego powodu – jest to forma nagrody dla ucznia i indywidualne docenienie jego pracy w różnych obszarach w ciągu roku.

W wywiadzie rodzice podkreślili, że nauczyciele mają bardzo dobre podejście do dzieci, cechuje ich duża cierpliwość i spokój. Rodzice mają dobrą opinię na temat działań wychowawczych szkoły. Prawie 98 % rodziców stwierdziło, że ich dziecko uczy się w szkole jak radzić sobie z różnymi problemami, i tyle samo, że szkoła dostrzega i wzmacnia mocne strony dziecka. Potwierdzili to też uczniowie – prawie 83%. W wywiadzie wypowiedzieli się pozytywnie na temat swojego wpływu na działania wychowawcze szkoły. Wyjazdy do opery , filharmonii i teatru są tego przykładem. Również inicjatywą uczniów jest uczestnictwo w konkursach, festiwalach i warsztatach oraz kursach. W ubiegłym roku pod opieką Dyrektora szkoły zorganizowano zimowy wyjazd integracyjny do Szczawnicy połączony z warsztatami muzycznymi i obozem sportowym.

- **W szkole lub placówce realizuje się działania zainicjowane przez uczniów.**

Rodzice stwierdzają, że szkoła wspiera aktywność dzieci na rzecz własnego rozwoju. Uczniowie inicjują andrzejki, zabawę karnawałową (konieczne przebranie), koncerty noworoczne, koncerty charytatywne (np. 5 stycznia - dla Marcinka z chorobą nowotworową), warsztaty podczas ferii zimowych (10 dni w Szczawnicy), kuligi, grill na koniec roku. Zainicjowana przez nauczyciela R. Rosieka „Estrada Młodych Artystów” jest kontynuowana już przez samych uczniów (raz w miesiącu każdy uczeń wykonuje 1 utwór i zaprasza minimum trzech słuchaczy). Dzieci samodzielnie wykonują z tej okazji plakaty i zaproszenia. Uczniowie z własnej inicjatywy tworzą zespoły kameralne kierując się umiejętnościami i sąsiedztwem zamieszkania, żeby można było wspólnie ćwiczyć. Samodzielnie wybierają nazwy zespołów w których występują i przygotowują z rodzicami strój sceniczny np. zespół muzyki dawnej, zespół rytmiczny . Na terenie swoich szkół oświatowych i macierzystych miejscowości samodzielnie wymyślają , organizują i prowadzą własne koncerty dla kolegów i koleżanek Angażują się w granie w kościele podczas własnych , rodzinnych uroczystości (komunia, bierzmowanie, ślub). Uczniowie uważają , że mają wpływ na bardzo wiele rzeczy w szkole, np. na wybór repertuaru w uzgodnieniu z pedagogiem. To oni podejmują inicjatywę wyjazdu na konkursy i koncerty. Są inicjatorami różnych zabaw szkolnych i audycji muzycznych oraz koncertów muzyki rozrywkowej. Podkreślają, że nauczyciele zawsze biorą pod uwagę prośby i propozycję uczniów. Dyrektor i nauczyciele potwierdzają to w swoich wypowiedziach. Często nauczyciele inspirują uczniów do działania, głównie w zakresie konkursów i warsztatów. W celu promowania aktywnej postawy ucznia organizowany jest plebiscyt „ ...

wspianiałych” w którym nagradza się aktywnych i prezentujących wysoka kulturę osobistą uczniów. Szkoła promuje osiągnięcia i pasje uczniów poprzez „ Dzień Talentów”.

W 2001 roku Społeczną Szkołę Muzyczną I stopnia w Tymbarku za współpracę rodziców z dyrektorem i organem prowadzący szkołę , zakwalifikowano do grona laureatów ALUIN AWARD – nagrody przyznawanej przez europejskie stowarzyszenie rodziców (European Parents Association) z siedzibą w Brukseli (na 17 placówek oświatowych z Europy nominowanych było 5 szkół – w tym 1 z Polski). Otrzymanie nagrody wiązało się z możliwością promocji programu „ Muzyka łączy kraje Europy”.

Ocena poziomu spełnienia wymagań.⁴

Wymaganie spełniono w stopniu bardzo wysokim

Ocena A

⁴ Ocena poziomu spełnienia wymagań.

Wymaganie wypełniono w stopniu :

Bardzo wysokim - A,

Wysokim – B,

Średnim – C,

Podstawowym – D,

Niskim – E: